

INTEGRERET EU-HAVPOLITIK

EU's integrerede havpolitik er en helhedsorienteret tilgang til alle havrelaterede EU-politikker. Den integrerede havpolitik er baseret på tanken om, at Unionen kan få større udbytte af havene med færre miljøindvirkninger ved at koordinere sin brede vifte af indbyrdes forbundne aktiviteter i forbindelse med have og kyster. Den integrerede havpolitik har således til formål at styrke den såkaldte blå økonomi, der omfatter alle havbaserede økonomiske aktiviteter.

RETSGRUNDLAG

Artikel 42, artikel 43, stk. 2, artikel 91, stk. 1, artikel 100, stk. 2, artikel 173, stk. 3, artikel 175, artikel 188, artikel 192, stk. 1, artikel 194, stk. 2, og artikel 195, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Der er ingen bestemmelser i EU-traktaten, der udtrykkeligt omhandler lovgivningsmæssige beføjelser inden for havpolitikken. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014 af 15. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er baseret på ovennævnte artikler i TEUF, giver imidlertid den retlige ramme for dens gennemførelse.

BAGGRUND

En voksende bevidsthed om, at alle havbaserede aktiviteter var indbyrdes forbundne, mens de relevante havpolitikker og beslutningsprocesser stadig var temmelig fragmenterede efter sektorer, udløste en indsats for at anvende en holistisk og mere sammenhængende politisk ramme. Som følge heraf opfordrede Kommissionen i sine strategiske mål for 2005-2009 ([COM\(2005\)0012](#)) til en integreret politisk tilgang inden for maritime anliggender. I oktober 2007 lancerede Kommissionen »En integreret EU-havpolitik« ([COM\(2007\)0575](#)). Siden da har Kommissionen fremlagt to statusrapporter — i oktober 2009 ([COM\(2009\)0540](#)) og september 2012 ([COM\(2012\)0491](#)) — som beskriver de vigtigste resultater af EU's integrerede havpolitik og de tilsvarende maritime sektorpolitikker. Endelig blev forordning (EU) nr. 1255/2011 om et mellemliggende program for støtte til videreudvikling af en integreret havpolitik ophævet ved forordning (EU) nr. 508/2014.

MÅL

EU's integrerede havpolitik er en politisk ramme, der har til formål at fremme en bæredygtig udvikling af alle havbaserede aktiviteter og kystområder ved at forbedre koordineringen af politikker, der berører have, øer, kystområder og regioner i den

yderste periferi samt maritime sektorer, og ved at udvikle tværgående værktøjer. Den integrerede havpolitik's vigtigste mål og tilknyttede indsatsområder ([COM\(2007\)0575](#)) er:

- En optimal bæredygtig anvendelse af havene for at skabe vækst i hav- og kystregionerne med hensyn til skibsfart, havne, skibsbygning, havrelaterede job, miljøet og fiskeriforvaltning
- Opbygning af et videns- og innovationsbaseret grundlag for havpolitikken gennem en omfattende europæisk strategi for havforskning og maritim forskning (f.eks. havstrategirammedirektivet (2008/56/EF) og Horizon 2020-programmet ([2.4.5](#)))
- Forbedring af livskvaliteten i kystområderne ved fremme af turisme ved og på havet, skabelse af en EU-strategi for katastroforebyggelse og udvikling af det maritime potentiale i EU's regioner og øer i den yderste periferi
- fremme EU's førerposition vedrørende internationale maritime anliggender gennem øget samarbejde om international havforvaltning og på europæisk plan gennem den europæiske naboskabspolitik ([5.5.5](#)) og den nordlige dimension ([5.5.3](#))
- Skabelse af et mere synligt maritimt Europa gennem internetapplikationen »et europæisk atlas over havene« som et middel til at sætte fokus på den fælles europæiske maritime arv og afholdelse af en årlig Europæisk Maritim Dag den 20. maj.

RESULTATER

Den integrerede havpolitik omfatter følgende konvergerende politikområder:

1. Blå vækst

Blå vækst er en langsigtet strategi, som Kommissionen vedtog i 2012 ([COM\(2012\)0494](#)) for at frigøre potentialet i den blå økonomi og støtte udviklingen af bæredygtige marine og maritime økonomiske aktiviteter. Den fokuserer på akvakultur, turisme i kystområder, havbioteknologi, havenergi og havminedrift. Efterfølgende udsendte Kommissionen en meddelelse om innovationens rolle for den blå økonomi ([COM\(2014\)0254](#)). Kommissionen har også spillet en ledende rolle i forbindelse med nogle grundlæggende initiativer, der styrker EU's blå vækst:

- En meddelelse om offshore-vindkraft ([COM\(2008\)0768](#)), der adresserer den nødvendige indsats for opfyldelse af de energipolitiske mål for 2020 og derefter
- Strategiske retningslinjer for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i EU ([COM\(2013\)0229](#))
- Meddelelsen om blå energi ([COM\(2014\)0008](#)), der fastsætter en handlingsplan for indfrielse af havenergiens potentiale i de europæiske have frem til 2020 og derefter
- En europæisk strategi til øget vækst og beskæftigelse inden for kyst- og havturisme ([COM\(2014\)0086](#))
- I 2016 fremlagde Havenergiforummet, en gruppe af offentlige og private interessenter og organisationer, herunder repræsentanter for havenergiindustrien,

repræsentanter for medlemsstater og regioner, finansieringspartnere og NGO'er, en strategisk køreplan med titlen »Building Ocean Energy for Europe«.

2. Havdata og viden om havene

Omfattende havforskning og indsamling og integration af havdata er afgørende for en bæredygtig udvikling af havbaserede aktiviteter. Kommissionen adresserede dette behov, da den i 2008 lancerede den europæiske strategi for havforskning og maritim forskning ([COM\(2008\)0534](#)). Den foreslår konkrete foranstaltninger og mekanismer til forbedring af havforskningen og den maritime forskning. I 2010 vedtog Kommissionen strategien for viden om havene 2020 ([COM\(2010\)0461](#)) med det formål at forbedre anvendelsen af den videnskabelige viden om Europas have gennem en koordineret tilgang til indsamling og samling af havdata. Efter en høring i forbindelse med grønbogen ([COM\(2012\)0473](#)) offentliggjorde Kommissionen sin køreplan for strategien for viden om havene 2020 i 2014 ([SWD\(2014\)0149](#)).

3. Maritim fysisk planlægning

Den tiltagende menneskelige påvirkning af havene har sammen med den hurtigt voksende efterspørgsel efter og konkurrence om havområder til forskellige formål, som f.eks. fiskeri, offshore-anlæg til vedvarende energi og bevarelse af økosystemer, fremhævet det presserende behov for en integreret havforvaltning. Parlamentet og Rådet vedtog derfor direktiv 2014/89/EU^[1] om rammerne for maritim fysisk planlægning. Formålet er at fremme bæredygtig vækst i de maritime økonomier og udnyttelsen af havressourcerne gennem bedre konfliktstyring og større synergi mellem de forskellige maritime aktiviteter.

4. Integreret havovervågning

Et sikkert havmiljø er også vigtigt for udviklingen af marine økonomiske aktiviteter. Integreret havovervågning har til formål at tilvejebringe fælles metoder til deling af oplysninger og data mellem myndigheder, der er involveret i forskellige aspekter af overvågning, f.eks. grænsekontrol, havforurening og havmiljøet, fiskerikontrol, generel retshåndhævelse og forsvar. I 2009 fastlagde Kommissionen de vejledende principper for udvikling af en fælles ramme for informationsudveksling (CISE) for EU's maritime område ([COM\(2009\)0538](#)), og den fremlagde i 2010 en køreplan for etablering af CISE ([COM\(2010\)0584](#)). Senere, i 2014, offentliggjorde Kommissionen en meddelelse om de næste faser inden for CISE ([COM\(2014\)0451](#)), som nu er ved at blive udviklet af Kommissionen og EU-/EØS-medlemsstaterne i fællesskab. Den skal forbedre effektiviteten og omkostningseffektiviteten af havovervågningen ved at give mulighed for en passende, lovlig, sikker og effektiv datadeling på tværs af sektorer og grænser i hele EU. Den maritime CISE er i sidste ende en vigtig hjørnesteen i EU-strategien for maritim sikkerhed (EUMSS) ([3.4.11](#)), idet den fremmer informationsudvekslingen mellem maritime overvågningsmyndigheder.

5. Havområdestrategier

For bedre at kunne tage hensyn til de særlige økonomiske, sociale og miljømæssige kendetegn ved EU's havområder har Kommissionen fremlagt havområdestrategier for alle have i EU inden for rammerne af den integrerede havpolitik. En havområdestrategi

[1]EUT L 257 af 28.8.2014, s. 135.

er en tilgang skræddersyet til regionerne baseret på samarbejde mellem landene inden for samme havområde med henblik på at adressere fælles udfordringer og muligheder for udvikling af den maritime økonomi og beskyttelse af havmiljøet. Strategien for Østersøregionen ([COM\(2009\)0248](#)) var den første omfattende strategi udviklet på »makroregionsplan« og et første skridt i retning af regional gennemførelse af den integrerede havpolitik. Kommissionen har vedtaget andre havområdestrategier for Sortehavet ([COM\(2007\)0160](#)), Atlanterhavet ([COM\(2011\)0782](#)), området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav ([COM\(2014\)0357](#)), Arktis ([JOIN\(2016\)0021](#)) og regionerne i EU's yderste periferi ([COM\(2017\)0623](#)). For Middelhavsområdet er der iværksat to initiativer: ([COM\(2009\)0466](#)) og ([COM\(2017\)0183](#)). Gennem disse regionale strategier etablerer EU også et tættere samarbejde med lande uden for EU i fælles havområder, der giver den integrerede havpolitik en international dimension.

I betragtning af den grænseoverskridende karakter af marine økosystemer og maritime aktiviteter er det nødvendigt med et robust internationalt samarbejde for at nå ovennævnte mål for den integrerede havpolitik. Allerede i 2009 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse om den internationale dimension i den integrerede havpolitik ([COM\(2009\)0536](#)) for at styrke EU's rolle i internationale fora. I 2016 offentliggjorde Kommissionen og den højtstående repræsentant deres fælles meddelelse om en dagsorden for international havforvaltning for havenes fremtid ([JOIN\(2016\)0049](#)). Denne omfatter 50 aktioner med henblik på sikre, rene og bæredygtigt forvaltede have, som er ved at blive gennemført i hele verden. Der bliver gjort en indsats for at styrke den internationale havforvaltning.

Kommissionen har lanceret en række specifikke aktioner i overensstemmelse med sin handlingsplan for havpolitikken:

- En meddelelse om strategiske mål og anbefalinger for EU's søtransportpolitik til fremme af en sikker og effektiv skibsfart ([COM\(2009\)0008](#))
- En meddelelse og handlingsplan med henblik på etablering af et europæisk søtransportområde uden barrierer ([COM\(2009\)0010](#))
- Et forslag til direktiv om meldeformaliteter for skibe, der ankommer til eller afgår fra havne i medlemsstaterne ([COM\(2009\)0011](#)).

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Lige fra begyndelsen har Parlamentet aktivt støttet de forskellige initiativer til fastlæggelse af EU's integrerede havpolitik. Den 12. juli 2007 vedtog Parlamentet som svar på Kommissionens grønbog om en fremtidig havpolitik en beslutning, der støtter den integrerede tilgang til havpolitikken^[2]. Efter den officielle lancering af EU's integrerede havpolitik vedtog Parlamentet flere beslutninger om en integreret EU-havpolitik^[3] som svar på flere meddelelser fra Kommissionen om emnet. Den 30. november 2011 vedtog Parlamentet og Rådet forordning (EU) nr. 1255/2011 om et program for støtte til videreudvikling og gennemførelse af den integrerede havpolitik^[4]. Denne forordning er ikke længere gældende og blev ophævet under den seneste

[2] [EUT C 175E af 10.7.2008, s. 531.](#)

[3] [EUT C 70E af 8.3.2012, s. 70](#), [EUT C 153E af 31.5.2013, s. 274.](#)

[4] [EUT L 321 af 5.12.2011, s. 1.](#)

reform af den fælles fiskeripolitik med vedtagelsen af forordning (EU) nr. 508/2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond^[5] ([3.3.4](#)).

Den 2. juli 2013 vedtog Parlamentet en beslutning om blå vækst^[6]. Denne beslutning havde til formål at puste nyt liv i og støtte den integrerede havpolitik og understregede, at blå vækst-strategien som del af den integrerede havpolitik vil tilskynde til udvikling af synergier og koordinerede politikker og dermed skabe europæisk merværdi.

Den 22. oktober 2013 vedtog Parlamentet og Rådet forordning (EU) nr. 1052/2013 om oprettelse af det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur)^[7]. Dette har til formål at afsløre, forhindre og bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og sikre beskyttelsen af migranternes liv.

Den 16. januar 2018 vedtog Parlamentet en beslutning om international havforvaltning: en dagsorden for havens fremtid i forbindelse med de bæredygtige udviklingsmål for 2030^[8]. Forvaltningen vedrører alle menneskelige hav- og maritime aktiviteter, både traditionelle og nye, herunder fiskeri.

Den 27. marts 2019 vedtog Parlamentet en lovgivningsmæssig beslutning om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning^[9]. I forbindelse med etableringen af en cirkulær økonomi nævntes behovet for, at brugere af redskaber, der indeholder plast, overvejer genanvendelige alternativer og genbrugssystemer.

Den 4. april 2019 vedtog Parlamentet en lovgivningsmæssig beslutning om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om minimumsuddannelsesniveaue for søfartserhverv^[10]. Målet er at forbedre sikkerheden til søs og mindske forureningen af havene ved at udvikle søfartsuddannelserne og certificering i overensstemmelse med internationale regler og teknologiske fremskridt.

Den 17. april 2019 vedtog Parlamentet en lovgivningsmæssig beslutning om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om særprogrammet til gennemførelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation^[11]. En af de syv klynger af globale udfordringer omfatter forskning inden for bæredygtig og økonomisk givtig akvakultur og fiskeri og inden for blå vækst og den blå økonomi.

Den 5. juni 2019 vedtog Parlamentet og Rådet direktiv (EU) 2019/904 om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning^[12].

Den 20. juni 2019 vedtog Parlamentet og Rådet direktiv (EU) 2019/1159 om ændring af direktiv 2008/106/EF om minimumsuddannelsesniveaue for søfartserhverv og om ophævelse af direktiv 2005/45/EF om gensidig anerkendelse af sønæringsbeviser, som er udstedt af medlemsstaterne^[13].

[5][EUT L 149 af 20.5.2014, s. 1.](#)

[6][EUT C 75 af 26.2.2016, s. 24.](#)

[7][EUT L 295 af 6.11.2013, s. 11.](#)

[8][EUT C 458 af 19.12.2018, s. 9.](#)

[9]Vedtagne tekster, [P8_TA\(2019\)0305](#).

[10]Vedtagne tekster, [P8_TA\(2019\)0354](#).

[11]Vedtagne tekster, [P8_TA\(2019\)0396](#).

[12][EUT L 155 af 12.6.2019, s. 1.](#)

[13][EUT L 188 af 12.7.2019, s. 94.](#)

Den 20. juni 2019 vedtog Parlamentet og Rådet forordning (EU) 2019/1239 om oprettelse af et europæisk søfartsmiljø med ét kontaktpunkt og om ophævelse af direktiv 2010/65/EU^[14]. Hovedformålet er at fastlægge harmoniserede regler for levering af den information, der er påkrævet i forbindelse med et havnearløb, navnlig ved at sikre, at de samme datasæt kan meldes til hvert enkelt nationale søfartsmiljø med ét kontaktpunkt på samme måde.

Den 28. november 2019 vedtog Parlamentet en beslutning om FN's konference om klimaændringer 2019 i Madrid, Spanien (COP25)^[15]. Der mindes i beslutningen om, at klimaændringerne er en af de største udfordringer for menneskeheden, og der opfordres til en global indsats for at bekæmpe dem. Det understreges, at rettidigt internationalt samarbejde, solidaritet samt et stærkt engagement i fælles indsats er den eneste løsning til at kunne opfylde det kollektive ansvar for at sikre hele planeten.

Den 15. januar 2020 vedtog Parlamentet en beslutning om den europæiske grønne pagt^[16]. Den støtter Kommissionens forslag om, at der skal fastsættes et globalt bindende mål om at beskytte og genskabe biodiversiteten på FN's konference om biodiversitet i oktober 2020. Den opfordrer endvidere indtrængende Kommissionen til at give den grønne pagt en »blå« dimension og til fuldt ud at inddrage havdimensionen som et nøgleelement i den grønne pagt ved bl.a. at udvikle en »hav- og akvakulturhandlingsplan«.

Marcus Ernst Gerhard Breuer
10/2023

[14] [EUT L 198 af 25.7.2019, s. 64.](#)

[15] Vedtagne tekster, [P9_TA\(2019\)0079.](#)

[16] Vedtagne tekster, [P9_TA\(2020\)0005.](#)

